

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16C/32/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123203343
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123203343.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX A., právne zastúpený: JUDr. Martina Kožárová Jenčová, advokátka, so sídlom Slovenská 69, 080 01 Prešov, IČO: 42 086 698, proti žalovanému: Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., so sídlom Radničné námestie 8, 969 55 Banská Štiavnica, IČO: 36 022 047, o zaplatenie 3.817,90 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 3.817,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne od 26.4.2023 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu 12.4.2023 sa žalobca domáhal voči žalovanému bezdôvodného obohatenia v sume 3.817,90 eur na tom skutkovom základe, že žalobca je vlastníkom parciel:

- D. E. F. XXX , orná pôda, o výmere 188 m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. G. v podiele 1/1
- D. E. F. XXX/X, vodná plocha, o výmere 33 m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. G. v podiele 1
- D. E. F. XXX/X , trvalý trávny porast, o výmere 891 m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. G.. Tieto parcely v súčasnosti tvoria koryto vodných tokov, parcela D. E. F. XXX tvorí koryto B., parcela D. E. F. XXX/X je súčasťou tzv. G. D. a parcela D. E. F. XXX/X je na sútoku rieky G. G. A.. C. G. a B. sú umelým korytom, keďže vznikli prekládkou pôvodného toku koryta, G. D. je rovnako podľa § 43 ods. 4 vodného zákona umelým korytom. Vzhľadom na to, že medzi žalobcom a žalovaným chýba akýkoľvek právny vzťah zakladajúci nárok na plnenie, ide o prípad plnenia bez právneho dôvodu. Majetkovú hodnotu v uvedenom prípade získa (obohatí sa) nielen ten, komu sa zvýšili aktíva alebo znížili pasíva, ale aj ten, komu sa neznižili aktíva, hoci by sa inak – ak by právny dôvod plnenia existoval - jeho majetkový stav zmenšil, pretože za prijímané plnenie by musel poskytovať náhradu (R 25/1986). V danom prípade žalovaný zaberá pozemky žalobcu, pričom za užívanie jeho pozemkov neuhrádza žiadnu náhradu, a teda sa na jeho úkor obohatil. Podľa § 451 ods. 1 Obč. zák, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Toto platí aj v prípade stavby užíwanej na verejnoprospešný účel (napr. rozhodnutie NS SR, sp. zn. 4 Cdo/52/2009) Povinnosť poskytovať náhradu vlastníkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, platí pre vlastníka stavby bez ohľadu na to, akým spôsobom svoje vlastnícke právo využíva. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia navrhol vychádzať zo znaleckého posudku H. D. I. F. XX/XXXX, ktorým bola ocenená parcela D. E. F. XXX/X a vzhľadom na rovnaký charakter pozemkov a fakt, že všetky sa nachádzajú v rovnakom katastrálnom území, je možné tento znalecký posudok aplikovať aj na ďalšie dve parcely. Znaleckým posudkom bol nájom určený vo výške 6,862 Eur/m²/rok.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomným podaním zo dňa 11.5.2023, v ktorom uviedol, že v prvom rade namieta nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného. Zastával právny názor, že subjektom, ktorý by sa hypoteticky mal bezdôvodne obohatovať, by mala byť Slovenská republika a nie žalovaný ako správca vodných tokov. Trval na tom, že v prípade žalobcu je jednoznačne potvrdený hlboký rozpor s dobrými mravmi. Mal za to, že žalobca účelovo prijal dar (predmetné parcely) na základe darovacej zmluvy na vlastníctvo parciel, ktoré sú predmetom tohto konania. Je zrejmé, že sporné nehnuteľnosti žalobca nadobudol s cieľom žalovať štát o tržné nájomné, čo odporuje dobrým mravom s cieľom mať za dlžníka verejnoprávnu korporáciu - štát, u ktorej možno predpokladať, že svoje záväzky bude plniť. Dobromyseľnosť u žalobcu nebola daná, pretože od začiatku vedel, že darované parcely tvoria koryto vodných tokov, ktoré v žiadnom prípade nemôže použiť ako investíciu, čo bolo evidentne jeho zámerom. Jeho jediným cieľom tak pravdepodobne bolo uzatvoriť nájomnú zmluvu so štátom resp. žalovať štát, a tak sa na jeho úkor ľahko obohatiť. Žalobca si musel byť plne vedomý toho ako sa uvedené parcely využívajú. Žalobca naproti tomu vedome prijal darom predmetné pozemky aj napriek tomu, že podľa jeho vedomosti tvoria koryto vodných tokov, pričom musel byť dostatočne oboznámený so stavom darovaných nehnuteľností. Ani toto obmedzenie mu však nebránilo, aby prijal darom tieto pozemky a začal uplatňovať finančné nároky vyplývajúce z bezdôvodného obohatenia. Navrhol preto žalobu zamietnuť a žalobcovi nepriznať náhradu trov konania.

3. Písomným podaním z 6.6.2023 na vyjadrenie žalovaného reagoval žalobca, ktorý uviedol, že pasívna vecná legitímácia žalovaného je daná, keďže podľa § 5, 6 zákona č. 111/1990 Zb. podnik koná v mene vlastníka majetku, ktorý spravuje, v konaniach pred súdom a orgánmi verejnej správy. Poukázal na doterajšiu judikatúru podporujúcu jeho právny názor (napr. 4 Obdo 42/2020). Rovnako tak existuje aj aktívne vecná legitímácia žalobcu. Vo vzťahu k námietke rozporu s dobrými mravmi žalobca poznamenal, že nie je tretou osobou, ktorá by pozemky nadobudla len za účelom uplatňovania práv voči štátu, ale tieto pozemky dlhodobo patria rodine B., pričom žalobca tieto pozemky nadobudol darovaním po svojom otcovi. Žalobu preto považoval za dôvodnú a navrhol jej vyhovieť.

4. Napokon sa písomným podaním z 9.8.2023 ešte vyjadril žalovaný, ktorý zopakoval v podstate rovnaké argumenty ako vo svojom prvom vyjadrení k žalobe a opätovne navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

5. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. I. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. I. 5 a nasl. sa nachádzajú výpisy z LV, na č. I. 20 a nasl. je J. F. XX/XXXX znalca H. D. I., na č. I. 46 a nasl. je vyjadrenie žalovaného k žalobe, na č. I. 56 a nasl. je vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného tzv. replika, na č. I. 70 a nasl. je vyjadrenie žalovaného k vyjadreniu žalobcu tzv. duplika, na č. I. 80 a nasl. sú kópie originálov LV s chronológiou zmien a kópie pozemkovo-knižných vložiek k predmetným parcelám, ako aj ďalším spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

6. Žalobca je vlastníkom, resp. podielovým spoluvlastníkom parciel:

- D. E. F. XXX , orná pôda, o výmere 188 m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. G. v podiele 1/1
- D. E. F. XXX/X, vodná plocha, o výmere 33 m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. G. v podiele 1
- D. E. F. XXX/X , trvalý trávny porast, o výmere 891 m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. G..

7. Tieto parcely v súčasnosti tvoria koryto vodných tokov, parcela KN E. F. XXX tvorí koryto B., parcela D. E. F. XXX/X je súčasťou tzv. G. D. a parcela D. E. F. XXX/X je na sútoku rieky G. G. A..

8. Zo znaleckého posudku H. D. I. F. XX/XXXX vyplýva, že pri parcele D. E. F. XXX/X bol nájom určený vo výške 6,862 Eur/m²/rok. Znalecký posudok bol vypracovaný ku dňu 4.9.2019.

9. Na pojednávaní konanom dňa 10.10.2023 zástupkyňa žalobcu uviedla, že žalobca je vlastníkom predmetných nehnuteľností, teda pozemkov špecifikovaných v žalobe, pričom žalovaný užíva tieto pozemky bez právneho dôvodu a teda sa bezdôvodne obohacuje. Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii žalovaného uviedla, že táto už bola viackrát právoplatne judikovaná a čo sa týka aktívnej vecnej legitímácie žalobcu poukázala na to, že žalobcovi svedčí vlastnícke právo predmetným nehnuteľnostiam, ktoré nadobudol, tieto sú aj zapísané v katastri nehnuteľností a teda aktívna vecná legitímácia žalobcu je daná. Vo vzťahu k dobrým mravom poukázala na to, že žalobca sa stal vlastníkom tzv. rodinných pozemkov, teda táto žaloba nie je zneužitím dobrých mravov, ale je to realizácia

individuálnych práv žalobcu. Poukázala na to, že žalobca je nesporným vlastníkom predmetných parciel, pričom na častiach týchto parciel sa nachádza koryto riek, ktoré sú v správe žalovaného. Nemala návrhy na doplnenie dokazovania. Konštatovala, že zo ZP H. I. vyplýva, že bola stanovená výška nájmu, ktorá nebola žalovanou stranou spochybnená a teda túto výšku považuje za nespornú. Navrhla preto žalobe vyhovieť, v prípade úspechu si uplatnila náhradu trov konania, nemala návrhy na doplnenie dokazovania.

10. Zástupkyňa žalovaného na tomto pojednávaní uviedla, že trvá na námietke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Poukázala na zákon č. 111/1990 Zb., konkrétne § 1, ale aj § 6 ods. 2, z ktorého vyplýva, že podnik koná v mene vlastníka, čo je v danom prípade Slovenská republika. Uviedla, že bez označenia strany sporu tak ako je v zastúpení Slovenskej republiky žalovaná by mala byť Slovenská republika ako štát, nie žalovaný v označení v akom je označený v žalobe. Vo vzťahu k dobrým mravom uviedla, že podľa jej právneho názoru dobré mravy porušené zo strany žalobcu sú, nakoľko už keď prijímal dar vedel, že bude žalovať štát o bezdôvodné obohatenie. Navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť, v prípade úspechu si uplatnila náhradu trov konania a nemala návrhy na doplnenie dokazovania.

11. Súd prvej inštancie na základe vyššie zisteného skutkového stavu právne uzatvára:

12. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

13. Podľa § 124 OZ všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytujú sa im rovnaká právna ochrana.

14. Podľa § 451 ods. 1, 2 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak.

16. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu ako aj citovaných právnych ustanovení súd prvej inštancie konštatuje, že vlastníctvo možno definovať ako spoločenstvo práv a povinností k predmetu vlastníctva. Predmetom vlastníctva sú najmä veci hnutelné a veci nehnuteľné. Vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním. Občiansky zákonník v zásade rozdeľuje vlastníctvo na výlučné vlastníctvo jednej osoby a spoluvlastníctvo viacerých osôb.

17. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. januára 2012, sp. zn. 6 Cdo 214/2011).

18. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu alebo aby bola proti nemu podaná žaloba. Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve teda používa pojem vecná legitímácia.

19. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy

iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (viď aj rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

20. Žalovaný namietal aktívnu a pasívnu vecnú legitímáciu strán. K tomu súd uvádza, že súdy sa už v konaní 12C/79/2011 a 36C/45/2008 zaoberali aktívnou a pasívnou vecnou legitímáciou strán, kde zhodne dospeli k záveru o ich vecnej legitímácii, keďže žalobám čiastočne vyhovelí a rozsudky nadobudli právoplatnosť.

21. Navyše pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitímáciu, tak podľa nálezu Ústavného súdu ČR zo dňa 1. 2. 2006 sp. zn. I. ÚS 84/05: „Právni názor, že ústavní predpis sám o sobe vede k zániku (potlačení) vlastnického práva, je neudržiteľný, a to dokonca i ve svetle právneho režimu totalitního státu z doby před rokem 1989. Ústavní predpis sám o sobe není s to zasáhnout do konkrétních individuálních vlastnických vztahů, ale jako takový představuje toliko (ústavní) podklad pro následné rozhodnutí (ať již soudní, správní či jiné), jímž by v intencích prováděcího zákona vlastnické vztahy mohly být změněny (viz náleží Ústavního soudu ze dne 18. května 2000, sp. zn. III. ÚS 307/99). Ústavní predpis sám o sobe není s to zasáhnout do konkrétních individuálních vlastnických vztahů, ale jako takový představuje toliko (ústavní) podklad pro následné (správní) rozhodnutí, jímž by v intencích prováděcího zákona vlastnické vztahy k následně zavodněným pozemkům jako individuálním správním aktem mohly být změněny.“ Ak je teda právne neudržateľné, aby ústavný zákon privodil zánik vlastníckeho práva, o to viac samotný zákon nemôže spôsobiť zánik vlastníckeho práva.

22. Aktívna vecná legitímácia žalobcu je teda daná, okrem vyššie uvedeného, najmä nesporným vlastníctvom žalovaného k predmetným pozemkom, ku ktorým si prostredníctvom žaloby uplatňuje svoje práva voči žalovanému.

23. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku podnik je právnickou osobou; vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

24. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb. podnik spravuje veci a majetkové práva zverené mu pri jeho založení, ako aj veci a majetkové práva nadobudnuté v priebehu podnikania. Veci a majetkové práva, ktoré podnik spravuje, sú majetkom štátu.

25. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. podnik koná v mene vlastníka majetku, ktorý spravuje podľa odseku 1, v konaní pred súdom a orgánmi verejnej správy; obdobne je oprávnený konať v mene štátu vo veciach, ak vlastnícke právo štátu je sporné.

26. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 111/1990 Zb. podnik má právo majetok, ktorý spravuje, držať, užívať ho a nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi; podnik nemôže týmto majetkom zabezpečovať záväzky tretích osôb. Majetok sa môže podniku odňať iba v prípadoch a za podmienok ustanovených zákonom alebo ak tak ustanoví medzinárodná zmluva.

27. Čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie, na tomto mieste je potrebné konštatovať, že žalovaný v zmysle vyššie citovaných právnych ustanovení výkonom správy majetku štátu vystupuje v pozícii štátneho podniku vo svojom mene a nesie aj zodpovednosť, ktorá z tejto správy vyplýva. S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR 4 Obdo 42/2020 zo dňa 27.4.2020 súd prvej inštancie uzatvára, že štátny podnik nevystupuje v právnych vzťahoch ako Slovenská republika zastúpená štátnym podnikom, ale samostatne ako štátny podnik, teda aj so zodpovednosťou vo vzťahu k vydaniu bezdôvodného obohatenia.

28. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

29. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

30. Súd prvej inštancie podrobil preskúmanie prejednávanej veci nielen z pohľadu pozitívneho práva, ale aj z pohľadu jusnaturalistického, najmä cez prizmu dobrých mravov. Len na margo súd prvej inštancie poukazuje na fakt, že k inštitútu dobrých mravov treba pristupovať ako k stáročia sa vyvíjajúcemu inštitútu, ktorý vo svojej bazálnej podstate však ostáva až na drobné výnimky plynúce z celkového spoločenského vývoja nemenný.

31. Dobré mravy netvoria spoločenský normatívny systém, ale sú skôr merítkom etického hodnotenia konkrétnych situácií zodpovedajúcim všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti, poctivého správania a dobra. Dobré mravy sú vykladané ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť vystihujú podstatné historické tendencie, sú uznávané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných.

32. Občiansky zákonník, ani iný predpis nedefinuje pojem dobré mravy. Teória a súdna prax však zhodne považujú dobré mravy za všeobecne uznávané pravidlá morálky, ktoré predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok spoločnosti a zákonodarcia ich považuje za tak významné, že ich pomocou odkazu v právnej norme včleňuje do občianskeho práva. Z toho vyplýva, že tieto morálne pravidlá majú objektívnu povahu, a preto akékoľvek súhlasné, a teda subjektívne motivované vyhlásenie zmluvných strán, nie je smerodajné v tom, či nimi uzavretá zmluva je v súlade s dobrými mravmi, alebo nie. (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. augusta 2008, sp. zn. 16Co/152/2008.

33. S poukazom na žalobcom podanú žalobu, súd prvej inštancie konštatuje, že samotné podanie takejto žaloby je právom aprobovaný postup jednak v zmysle Civilného sporového poriadku a jednak podľa § 2 ods. 3 Ústavy SR. Otáznym a v tomto konaní sporným sa javí to, či takémuto výkonu práva je potrebné poskytnúť právnu ochranu.

34. Súd prvej inštancie ďalej uvádza, že zásada súladu výkonu práv s dobrými mravmi predstavuje významný princíp, ktorý v odôvodnených prípadoch dovoľuje zmierňovať tvrdosť zákona a dáva sudcovi priestor pre uplatnenie pravidiel slušnosti. Konanie proti dobrým mravom je konaním protiprávnym. (nález Ústavného súdu ČR z 21. októbra 2008, sp. zn. IV. ÚS 1735/07). Úlohou súdov je okrem prejednávania jednotlivých vecí aj nastavovanie morálky a slušnosti v spoločnosti.

35. Žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetným parcelám ako obdarovaný z darovacej zmluvy, teda k nadobudnutiu vlastníctva nedošlo špekulatívnym spôsobom, napr. skupovaním pozemkom od tretích osôb (žalobca pozemky nadobudol po svojom otcovi) len za účelom vytvárania možnosti zisku prostredníctvom sérií žalôb. Preto podľa názoru súdu konanie žalobcu nemožno hodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko za danej situácie by zamedzením či už prevodu nehnuteľnosti, resp. uplatňovania práv z nej, došlo k negovaniu realizácie individuálnych práv.

36. V civilnom procese platí tzv. prejednávací zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou strán a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám teda hrozí pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena, nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná. Pravým zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť pre spor rozhodná dokázaná nebola, teda keď si súd nemôže urobiť záver o tom, že určitá skutočnosť je alebo nie je pravdivá.

37. V prejednávanej veci je nesporné, že žalobca je vlastníkom predmetných parciel tak, ako je to zapísané na jednotlivých listoch vlastníctva (viď bod. 6 tohto rozsudku) Veľkosť podielov nebola spochybnená, pričom je potrebné akcentovať aj citované ustanovenie § 70 ods. 1 katastrálneho zákona v tom zmysle, že údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. V tomto smere mal preto súd situáciu za vlastnícky ustálenú a dôkazné bremeno žalobcom za unesené.

38. Čo sa týka náhrady za užívanie predmetných pozemkov žalovaným a z toho plynúceho bezdôvodného obohatenia, súd prvej inštancie konštatuje, že výška nájomného bola ustálená znaleckým posudkom č. XX/XXXX H. D. I., pričom pri parcele D. E. F. XXX/X bol nájom určený vo výške 6,862 Eur/m²/rok. Uvedené možno bezpochyby aplikovať aj na zostávajúce dve parcely nachádzajúce sa v totožnom katastrálnom území, akcentujúc tú skutočnosť, že znalecký posudok posudzoval výšku nájmu za rok 2019 a žalobca sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia za obdobie 4/2021 – 4/2023.

39. Je nevyhnutné zdôrazniť aj fakt, že výška nájomného, ktorá vyplýva zo znaleckého posudku č. XX/XXXX H. D. I., nebola žalovanou stranou rozporovaná, preto ju aj súd prvej inštancie považoval za nespornú.

40. Konkrétne súd prvej inštancie priznal za žalované/rozhodné obdobie od 11.04.2021 do 11.04.2023 žalobcovi oproti žalovanému nasledujúce plnenia:

- za užívanie parcely D. E. F. XXX o výmere 188 m² (podiel 1/1) x 6,862 Eur/m²/rok = 1290 Eur /rok x 2 roky = 2.580 Eur
- za užívanie parcely D. E. F. XXX/X o výmere 33 m² (podiel 1), t. j. 16,5m² x 6,862 Eur/m²/rok = 113,22 Eur/rok x 2 roky = 226,44 Eur
- za užívanie parcely D. E. F. XXX/X o výmere 891m² (podiel 45/544): 73,7m² x 6,862 Eur/m²/rok = 505,73 Eur/rok x 2 roky = 1011,46 Eur, čo celkovo predstavuje sumu 3.817,90 eur.

41. Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

42. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Od 22.03.2023 je základná úroková sadzba vo výške 3,5%, preto celkový úrok z omeškania predstavuje hodnotu 8,5% ročne.

43. Žalobca požadoval úrok z omeškania až od 26.4.2023 (deň doručenia žaloby žalovanému), preto súd žalobe aj v časti príslušenstva v súlade s dispozičnou zásadou vyhovel.

44. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol vo veci plne úspešný, preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 C.s.p v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.